

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Aczél Kovách Tamás

Cím:

**Élet Budapest földjén
— négyezer évvel ezelőtt**
A „tűzikutya“ és a holdbárvány — A legrégebb
szövöszék — Az ősember ebédje — Régészek
és munkások összefogása a pünkösdfürdői leletek
megmentésére

Forrás:

Esti Hírlap,
1961. jan. 4.

Osztályozás

Tárgy

902.6

Pünkösdfürdő

Személy

1961

Helyszám

Az ősszel hírt adtunk arról, hogy Pünkösdfürdő környékén a gázvezeték építése közben őskori maradványokra bukkantak. Ettől kezdve a régészek követték a munkát, s az építőkkal együtt rendszeresen átkutatták a készülő árkokat. Ez az összefogás gazdag anyagot mentett meg a pusztulástól. Dr. Nagy László irányításával csaknem 300 leletet tártak fel.

A Budapesti Történeti Múzeum a töredékeket helyreállította, és most a legjelentősebb emlékeket bemutatják a Gázművek óbudai kultúrházában. Az építők a kőkori, bronzkori és vaskori települések egész sorát fedték fel. A 2—5 ezer éves maradványok sokat elárulnak Budapest őslakóinak életéről.

A kelta ház

Az egyik őskori veremben megtalálták a felette épült ház vályogtapasztásának darabjait. A kelta ház vázát cölöpök alkották, a falát gallyakból fonták, majd vályoggal betapasztották.

A hajdani szerszámok is előkerültek. A csiszolatlan kőkorszak emléke, a pattintott jáspispenge. Az újabb kőkor legjellegzetesebb darabja a bazaltból csiszolt balta. Mészszírről hozott kőből itt készítették, de átfúrás közben eltört. A csiszolt kőkorszakban a gyűjtögető életmód mellett már művelték a Duna menti földeket is, ezt bizonyítják a talált őrlőkövek.

Bronzkori hagyaték

Időszámításunk előtti második évezredben már ismerték erre a fémöntést. Véső és hálászhorog öntőmintáit ásták ki. Az egyik bronzkori öntőmintán valamilyen szerszám nyelének lenyomata is kivehető. Megtalálták a legrégebb „óbudai” szövöszék maradványait is, 24 kő- és agyagnehézeket. A maradványok vallanak a négyezer éve élt ősök ebédjéről is. Kedvelték a kagylót, a halat és a sült húst. A kagylóhéjak ezreinek szomszédságában yárs forgatására alkalmas agyagból égetett állvány, „tűzikutya” hevert. Tel-

jesen épen került elő egy átluggatott parázsborító is, amellyel a tüzet védték.

Az egyik legértékesebb maradvány a holdbárvány. Valójában tűzikutya, amelynek két oldalán gallyakat gyűjtöttek meg a holdisten tiszteletére. Különösen gazdag anyagot tártak fel a temetkezési helyeken. A bronzkorban és a vaskorban a holtakat máglyán

Háromezer éves lábas edény

elégették, a csontokat urnába helyezték, melléje kisebb edényeket tettek étellel, itallal, útravalóul.

A legszebb lelet

Egyik nap az árok mentén bronzral díszített cserépdarabon akadt meg a régészek szeme. Három napig szitálták át a kihányt földet, míg két edény töredékeit összeszedték. A kora vaskori bronzpitykés, árkok díszítésű edények a kutatás legszebb leletei. Hasonló edényeket ebből a korból még nem találtak a 3000 éves kistálak, csészék mellett feltűnik egy csaknem teljesen épen kiásott lábas. Az edény valóban lábón áll, tartóját emberi jobb lábról mintázta készítője.

A nemzetközi tudományos érdeklődésre is számot tartó régészeti leletek gázvezeték építése közben, egy ároknyi sávból kerültek elő. Vajon mi rejtőzhet még erre a föld alatt?...

Aczél Kovách Tamás